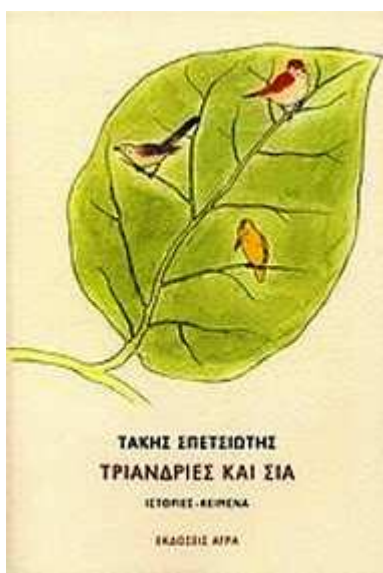

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΠΕΤΣΙΩΤΗΣ

Βιογραφικά στοιχεία: Ο Δημήτρης (Τάκης) Σπετσιώτης γεννήθηκε στον Πειραιά το 1954. Σπούδασε σκηνοθεσία κινηματογράφου και γύρισε τις ταινίες "Στην αναπαυτική μεριά" (1981), "Μετέωρο και Σκιά" (1985 - Α΄ Κρατικό Βραβείο Καλύτερης Ταινίας, κυκλοφορεί και σε DVD από την MKS VIDEO στις ΗΠΑ), "Εις το φως της ημέρας" (1986) και "Κοράκια" (1991). Σκηνοθέτησε επίσης για το θέατρο το έργο "Ψυχολογία Συριανού συζύγου" του Εμμ. Ροΐδη, Θέατρο "Χυτήριο", 1999-2001.

Παράλληλα με τη σκηνοθεσία ασχολείται με τη μελέτη της νεοελληνικής λογοτεχνίας και τη δοκιμογραφία, γράφοντας διάφορες κριτικές μελέτες, μερικές από οποίες συγκέντρωσε και κυκλοφόρησε σε δυο τόμους, "Στον Κώστα Ταχτή, αντί στεφάνου" ("Λογοτεχνικό χρονικό", 1996) και "Χαίρε Ναπολέον" (δοκίμιο για την τέχνη του Ναπολέοντα Λαπαθιώτη, εκδόσεις Άγρα, με έργα του Άγγελου Παπαδημητρίου, 1999).

Ο ΚΑΒΑΦΗΣ ΚΙ ΕΝΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Αφιερωμένη σ' ένα από τα λιγότερο γνωστά έργα του Κ.Π. Καβάφη ήταν η λογοτεχνική εκδήλωση, η οποία πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα προβολών του σχολείου στις 8/4/09, με καλεσμένο τον σκηνοθέτη και συγγραφέα - σκηνοθέτη κ. Τάκη Σπετσιώτη. Πρόκειται για το διήγημα «Εις το φως της ημέρας», έργο που ο Καβάφης είχε γράψει γύρω στα τριάντα το, δηλαδή σε μια εποχή που είχε διαμορφώσει ακόμα το προσωπικό του ύφος.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με παρουσίαση του έργου του ποιητή και συνεχίστηκε με την προβολή της ομώνυμης τηλεταινίας, παραγωγής 1986, σε σκηνοθεσία Τάκη Σπετσιώτη. Ακολούθησε τοποθέτηση του διευθυντή του σχολείου μας, κ. Τσιλιπιδίδη με απαγγελία ποιημάτων και παρουσίαση διαφανειών από την υπεύθυνη βιβλιοθήκης κ. Κατσαρέα, ΠΕ2.

Ήταν η πρώτη φορά που οι μαθητές μας είχαν την ευκαιρία να ακούσουν ένα σκηνοθέτη να μιλάει για τον μηχανισμό της έμπνευσης και τις τεχνικές που επιστράτευσε για τη δημιουργία της ταινίας του. Ακολουθούν αποσπάσματα από την τοποθέτησή του:

«Ο Καβάφης ξαναβρήκε σε ελληνικό περιβάλλον ένα θέμα που ανταποκρινόταν στο ενδιαφέρον της εποχής για το παράξενο και το φανταστικό. Κι αυτό οφείλεται εν πολλοίς στο μύθο του: Ο Αλέξανδρος, ένας νέος που δεν πιστεύει στο υπερφυσικό, αναγκάζεται να παραδεχτεί την ύπαρξη μιας άλλης όψης της πραγματικότητας, μετά τη συνάντησή του στο φως της μέρας με έναν άγνωστο επισκέπτη που τον είχε δει νύχτα στο όνειρό του.

Στην τηλεταινία επεδίωξα οι αισθητικές επιλογές μου να απηχούν την άποψη της Μαργαρίτας Γιουρσενάρ:

“Οι χώροι δεν παρουσιάζονται παρά σε συνάρτηση με την ανθρώπινη περιπέτεια... Θα μπορούσε εξίσου καλά με την Αλεξάνδρεια να πρόκειται για τον Πειραιά, τη Μασσαλία, ή για οποιαδήποτε πόλη της Μεσογείου”».

Γνήσια ταινία εποχής, αρχικά δεν αφήνει σκιά αμφιβολίας στον θεατή πως είναι γυρισμένη στην Αλεξάνδρεια μέχρι τη στιγμή που, κατάπληκτος, στην περιοχή την οποία όρισε ως τόπο συνάντησης το φάντασμα, σύμφωνα με το διήγημα, «το καφενείο κοντά στα σιδεράδικα», αναγνωρίζει την πλατεία Αβησσυνίας.

Κι από τη στιγμή αυτής της αναγνώρισης, βαθμιαία, είναι σαν συμπληρώνεται ένα παζλ όπου, ένας ένας, όλοι οι εξωτερικοί χώροι μετατρέπονται από την Αλεξάνδρεια σε περιοχές της Αθήνας και της Αττικής: «Η ξεχασμένη οδός Μεθώνης στον Πειραιά και οι λουποί πέριξ του Ηλεκτρικού Σταθμού στενοί και παραμελημένοι δρόμοι, η οδός Ιάσονος με τα νεοκλασικά «σπίτια» του Μεταξουργείου, η θάλασσα και οι μικροί σταθμοί που καδράρονται από τα παράθυρα του τρένου στη διαδρομή Αθηνών – Χαλκίδας...»

«Στο διήγημα», σημειώνει ο κ. Σπετσιώτης, «το φάντασμα που εμφανίζεται εις το φως της ημέρας παρουσιάζεται ως ένα πολύ κοινό πρόσωπο της καθημερινότητας. (...)

Το στοιχείο του αλλόκοτου και του εξωπραγματικού τονίζεται από τη διαπίστωση του ήρωα του Καβάφη: “Η ιδέα ότι ήτο μέρα μεσημέρι, ότι περνούσαν άνθρωποι αδιάφοροι νομίζοντας ότι τίποτα έκτακτο δεν συνέβαινε κι ότι εγώ, μόνος εγώ, εγνώριζον ότι εκάθητο εκεί.... εν φάντασμα...με παρέλυε και ήρχισα να τρέμω”.

Θα ήθελα να επισημάνω ακόμα τη μεικτή τεχνική στα στοιχεία τα οποία χρησιμοποιήθηκαν: Στη διανομή, επαγγελματίες και ερασιτέχνες ηθοποιοί, Έλληνες και Αιγυπτιώτες. Στη μουσική επένδυση, αποσπάσματα από όπερα, κομμάτια του Μπραμς, ελαφρό τραγούδι και αράπικο τσιφτετέλι. Στα ενδύματα, άλλοτε ευρωπαϊκά εποχής και άλλοτε αραβικά. Στη γλώσσα των διαλόγων και των κειμένων, φράσεις ελληνικές και διάσπαρτες αραβικές, δημοτική και απλή καθαρεύουσα. (Επί τη ευκαιρία δεν έμεινε ασχολίαστο το γεγονός ότι το φάντασμα μιλά στην καθαρεύουσα, μια αμλετική απήχηση του «εσύ είσαι σπουδαγμένος, Οράτιε, μίλα του» γιατί φυσικά, ένα φάντασμα δεν μπορεί να μιλά παρά την επίσημη και καλλιεργημένη γλώσσα της εποχής του).

«Φρόντισα η ταινία μου να συμπορεύεται με την ηθική και την αισθητική αυτού του λεβαντίνικου διηγήματος μεταφερμένες σε εικόνα. Κατά παρέκκλιση από το παραδοσιακό σκηνικό μιας ταινίας τρόμου, (νυχτερινή ώρα,

εφιαλτικό σκηνικό, μακριά από τα πλήθη), το διήγημα "Εις το φως της ημέρας", εξελίσσεται σε φυσιολογικό, καθημερινό περιβάλλον, κάτω από τον εκτυφλωτικό ήλιο μιας μεσογειακής πόλης, παρουσιάζοντας μια άγνωστη και εντελώς απρόσμενη εκδοχή της καλλιτεχνικής προσωπικότητας του μεγάλου Αλεξανδρινού ποιητή μας».

Λεάν ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑ

25^ο 3^ον ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ

ΤΙΜΗΣ ΕΝΑΚΩΝ

Τέκνη Λιθοσώλη

8-4-09.